

Uchwała przyjęta na Kongresie EPL, St. Julian's (Malta), 29–30 marca 2017 r.

**Inteligentne rolnictwo: Zapewnienie na obszarach wiejskich bezpiecznej żywności,
zrównoważonego gospodarowania gruntami i miejsc pracy**

Europejska Partia Ludowa (EPL) zawsze wyrażała dumę z tego, jaki wkład w jakość naszego życia mają europejscy rolnicy. Stanowią oni trzon społeczności wiejskich i siłę napędową wzrostu gospodarczego na obszarach wiejskich. Rolnictwo zapewnia miejsca pracy i możliwości rozwoju zawodowego, zwłaszcza na obszarach wiejskich, a także dostarcza żywności potrzebnej naszemu społeczeństwu. Ciężka praca naszych rolników cieszy się dużym uznaniem, a ich produkty są cenione na całym świecie za spełnianie wysokich standardów i tradycyjnie gwarantowaną jakość. Małe i średnie rodzinne gospodarstwa rolne w Europie stoją jednak w obliczu rosnącej presji, by zwiększyć konkurencyjność swoich modeli produkcji, co pozwoli im przetrwać w dłuższej perspektywie.

EPL pragnie dołożyć wszelkich starań, aby stworzyć długotrwałe warunki, dzięki którym taka przyszłość będzie możliwa. Chcemy zapewnić, zarówno naszym rolnikom, jak i całym obszarom wiejskim, sprawiedliwą i zadowalającą przyszłość. Chcemy umożliwić istnienie stabilnego ekosystemu gospodarczego, w którym europejskie rolnictwo mogłoby nie tylko rozwijać się, ale i wzrastać. Zobowiązujemy się dopilnować, aby podstawowe usługi świadczone przez rolnictwo – zarówno na rzecz ludzi, jak i środowiska naturalnego – nadal spełniały wysokie standardy, a jednocześnie wciąż odpowiadały naszym potrzebom. Jesteśmy przekonani, że europejskie rolnictwo stanowi niezbędną wartość dodaną dla Europy jako całości; potrzebne są jednak stanowcze działania w kierunku bardziej inteligentnego i bardziej zrównoważonego rolnictwa, aby w ten sposób zapewnić utrzymanie dobrej kondycji i rentowności tej kluczowej gałęzi gospodarki europejskiej. W tym celu niezbędna jest solidna, strategiczna i przyszłościowa wspólna polityka rolna.

W kierunku cyfryzacji: Przejście do inteligentnego i zrównoważonego rolnictwa

EPL wspiera szybkie przejście do zrównoważonego wzrostu rolnictwa poprzez powszechne wprowadzenie cyfrowych technologii rolniczych. Tak zwane „rolnictwo precyzyjne” stanowi podejście do zarządzania całością gospodarstwa rolnego; oznacza ono innowacyjne rozwiązania oparte na lepszym zarządzaniu surowcami do produkcji – a w efekcie na rzeczywistych, mierzonych wymaganiach upraw. Technologie, takie jak np. systemy nawigacji satelitarnej (tj. GPS), teledetekcja i monitorowanie gleby, pozwalają na gromadzenie i przetwarzanie informacji niezbędnych do uzyskania wiedzy na temat stanu każdego jednego centymetra gospodarstwa. Dzięki tak przetworzonym danym rolnicy będą mogli z jak najlepszym skutkiem wykonywać swoje codzienne obowiązki, a także zyskają pomoc w możliwie najlepszym wykorzystaniu ich czasu i zasobów. Będą oni w stanie wykorzystać każdą szczegółową informację, np. dotyczącą suchości gleby czy wczesnego wykrycia rozwoju chorób roślin, aby podjąć bardziej zrównoważone i zyskowe działania.

Sieć szerokopasmowa dla uli: Gospodarstwo rolne jako interaktywna platforma

Dostęp do informacji w czasie rzeczywistym ma coraz większe znaczenie dla rolników, którzy mogą obecnie podłączyć swoje nowoczesne urządzenia do chmury obliczeniowej. Jak wynika z opublikowanego przez Komisję Europejską indeksu gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego, dostęp do sieci szerokopasmowych ma 71% europejskich gospodarstw domowych – przy czym tylko 28% na obszarach wiejskich, a mobilne usługi szerokopasmowe, takie jak 4G, dostępne są dla 86% europejskich gospodarstw domowych – przy czym dla obszarów wiejskich wskaźnik ten wynosi zaledwie 36%. Zapewnienie na obszarach wiejskich w całej UE odpowiedniej, niezawodnej i przystępnej cenowo infrastruktury łączy szerokopasmowych ma kluczowe znaczenie w procesie wspierania przejścia do rolnictwa cyfrowego nowej generacji. Bez odpowiednio rozbudowanej łączności trudno jest rolnikom w pełni wykorzystać potencjał swoich nowych aplikacji, a czasem ich stosowanie w ogóle nie jest możliwe. EPL wspiera nieustanne działania Komisji Europejskiej w ramach jednolitego rynku cyfrowego i wzywa państwa członkowskie, aby zobowiązały się do wdrożenia tej strategii, do zapewnienia dostępu do najnowszej łączności w całej UE oraz do wyeliminowania przepaści cyfrowej między obszarami miejskimi i wiejskimi. EPL wzywa Komisję Europejską do kontynuowania działań w zakresie inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i inteligentnej wsi, których celem jest zwiększenie wzrostu i liczby miejsc pracy na obszarach wiejskich, pomoc przedsiębiorstwom w utrzymaniu konkurencyjności, włączenie obszarów wiejskich do szeroko rozumianej gospodarki oraz zwiększenie atrakcyjności społeczności wiejskich. Powinno to również przynieść korzyści rolnikom z obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania, zwłaszcza z regionów górskich, gdzie infrastruktura jest często słabiej rozwinięta, a łączność może stanowić ważną siłę napędową.

Umiejętności cyfrowe: katalizatory przyszłych modeli rolnictwa

Urzeczywistnienie w świecie rolnictwa transformacji cyfrowej będzie wymagało cyfrowej wiedzy fachowej, aby jak najlepiej wykorzystać technologie inżynierii precyzyjnej. Z uwagi na to, że obecnie jedynie 8% rolników w UE ma mniej niż 35 lat, transfer wiedzy musi być jednym z głównych priorytetów. EPL wzywa do ustanowienia programów szkoleń w ramach nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności i uwzględnionej w nim współpracy sektorowej w dziedzinie umiejętności. Dzięki tym programom rolnicy zyskaliby wiedzę, jak najlepiej wykorzystać nowe technologie, jak najlepiej gospodarować gruntami i jak wprowadzić na obszary wiejskie rodzaje modeli biznesowych, które są możliwe dzięki nowym technologiom. Wszystko to sprawi, że europejskie gospodarstwa rolne staną się bardziej konkurencyjne i zrównoważone; zwiększy to również wpływ rolników na ustalanie cen, a jednocześnie pomoże zapewnić poprawę bezpieczeństwa żywności, ochronę przed zmianą klimatu, ożywienie wzrostu i zwiększenie liczby miejsc pracy na obszarach wiejskich.

Pozyskiwanie umysłów: Przyciąganie młodych talentów na obszary wiejskie i zrewolucjonizowanie naszego wizerunku rolnictwa

Praca w gospodarstwie rolnym wymaga godnego podziwu poświęcenia. Dzień po dniu rolnicy wstają wcześnie rano i wykonują godzinami ciężką pracę na polach lub przy zwierzętach. Uzyskanie łączności i większe wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w gospodarstwach rolnych może doprowadzić do zmiany w sektorze rolnym i w sposobie

organizacji codziennego życia rolników. Przykładowo, rolnictwo precyzyjne pozwala uzyskać te same poziomy wydajności przy obniżeniu wymaganej siły roboczej. Rolnicy mogą wówczas poświęcić więcej uwagi monitorowaniu swoich gruntów i zwierząt oraz zarządzaniu nimi; prowadzi to również do zmniejszenia nakładu pracy fizycznej oraz do poprawy jakości życia osób pracujących w gospodarstwie rolnym. Tego rodzaju zmiany sprawiają również, że samo rolnictwo staje się atrakcyjniejsze. Byłoby zatem postrzegane nie tylko jako tradycyjne zajęcie, lecz również jako możliwość pracy w charakterze przedsiębiorcy. Mogłoby ono wówczas przyciągać nowe talenty z przeludnionych społeczności miejskich, oferując wysoki standard życia i dynamiczne możliwości kariery na wsi. Ponieważ ponad połowa rolników ma obecnie ponad 55 lat, przyciągnięcie młodych, utalentowanych osób będzie coraz istotniejsze dla utrzymania długofalowej rentowności tego sektora.

EPL jest zdania, że dostęp do infrastruktury takiej, jak dobre szkoły i ośrodki opieki zdrowotnej, transport, centra handlowe oraz obiekty działalności kulturowej i społecznej również odgrywa ważną rolę w zwiększaniu atrakcyjności obszarów wiejskich. EPL podkreśla również potrzebę prowadzenia kampanii promocyjnych i informacyjnych w celu szerzenia wizerunku rolnictwa i ukazywania pozytywnych stron pracy w sektorze, który rzadko jest prezentowany jako branża dla młodych osób.

Nowe rodzaje powiązań – dla wyższych plonów

Oszczędność czasu uzyskiwana dzięki bardziej zautomatyzowanym gospodarstwom pozwoli pracownikom rolnym na aktywniejszy udział w lokalnych społecznościach. Dzielenie się danymi z sąsiadami – przykładowo w ramach lokalnych spółdzielni lub stowarzyszeń rolniczych – może zapewnić jeszcze większą przewidywalność i lepsze planowanie. Tego rodzaju informacje mogą pomóc zwiększyć zarówno ilość, jak i jakość plonów w poszczególnych gospodarstwach, przyczyniając się tym samym do wyższych i stabilniejszych dochodów rolników.

Podejście oparte na współdziałaniu może służyć gromadzeniu wiedzy, zwiększając świadomość wartości dodanej, jaka wiąże się z zastosowaniem nowych technologii, takich jak rolnictwo precyzyjne. W ramach tego podejścia można zapewnić narzędzia niezbędne do inwestycji w modernizację gospodarstw; można również odciążyć rolników w kwestii biurokracji, pomagając im znaleźć odpowiednie możliwości współfinansowania, a nawet zapewniając pomoc w formalnościach. Ponadto stowarzyszenie rolnicze lub spółdzielnia może być organizacją oferującą rolnikom niezbędne szkolenia: przykładowo na temat najlepszych sposobów wykorzystania nowych urządzeń lub instrumentów zakupionych przez samych rolników lub przez ich spółdzielnie. EPL wzywa do tego, aby te konkretne programy szkoleń dla lokalnych społeczności były współfinansowane z funduszy europejskich.

Rolnicy jako innowatorzy i przedsiębiorcy

Jako sektor wielofunkcyjny dzisiejsze rolnictwo wypełnia już szereg różnych zadań dla społeczności wiejskich. Spółdzielnie lub stowarzyszenia rolnicze mogą zapewnić rolnikom forum wymiany pomysłów. Korzystając z ich wiedzy i ducha innowacyjności, rolnicy zwiększą wydajność i możliwości dostosowania swoich technik rolnictwa precyzyjnego. Co więcej, będą również w stanie sami wynaleźć nowe zastosowania, zapewniając swojej lokalnej społeczności jeszcze większą wydajność. Rolnik może zatem stać się integralną częścią procesu rozwoju

wykorzystywanych lokalnie i dostosowanych do określonych potrzeb maszyn rolniczych. Tworząc wzajemne powiązania, rolnicy mogą również opracowywać strategie biznesowe i marketingowe w celu promowania swoich innowacji.

EPL wyraża przekonanie, że tego rodzaju innowacje w rolnictwie, które wykorzystują potencjał danych, należy traktować priorytetowo, jeśli chodzi o finansowanie badań związanych z rolnictwem w kontekście programu „Horyzont 2020” i europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa. Udział rolników w nowych rolno-technologicznych spółdzielniach oraz dane zgromadzone przez ich część technologiczną będą bodźcem do dalszych badań i innowacji zarówno na szczeblu regionalnym, jak i lokalnym. Przyczyni się to nie tylko do wyeliminowania luki między badaniami a praktyką, lecz również do stworzenia miejsc pracy w lokalnych społecznościach w całej Europie, w tym w dziedzinie badań i rozwoju, co pomoże włączyć obszary wiejskie do ogólnej gospodarki.

Kolejnym sposobem, w jaki nasi rolnicy mogą odnieść korzyści z nowych modeli biznesowych, jest docieranie bezpośrednio do klientów, z pominięciem sprzedawców detalicznych. Dzięki ustanowieniu własnych platform cyfrowych modele te dają konsumentom możliwość bezpośredniego wyboru swojego lokalnego producenta. Będzie to oznaczać nie tylko większą liczbę miejsc pracy i większe zróżnicowanie działalności w sektorze rolnym, lecz również zmniejszenie liczby monopolii, a tym samym liczby związanych z nimi negatywnych skutków rynkowych. Jest to szczególnie dobra wiadomość dla małych i średnich rodzinnych gospodarstw rolnych w Europie.

Wzrost na dużą skalę: przyczyny podążania w kierunku cyfryzacji

Podczas gdy inteligentne i zrównoważone rolnictwo staje się w niektórych częściach Europy faktem, powodem do dużego niepokoju jest nadal to, w jaki sposób rolnicy w całej UE mogą sobie pozwolić na potrzebny nowoczesny sprzęt na większą skalę. Jako kapitałochłonny system wymagający dużych inwestycji początkowych, rolnictwo cyfrowe potrzebuje szybkiej reakcji ze strony decydentów w celu określenia warunków powszechnego wdrożenia. Europejska Partia Ludowa wspiera te dobre praktyki i wzywa do zwiększenia zachęt finansowych dla rolników, co pozwoli im na jak najszybszy zakup niezbędnego sprzętu i dostosowanie nowych praktyk produkcyjnych. EPL wyraża przekonanie, że poprzez Fundusz Spójności UE może podejmować działania służące zniwelowaniu różnic między państwami członkowskimi.

Odpowiedniego finansowania potrzebują jednak nie tylko rolnicy, lecz również ich organizacje, jeśli mają one ułatwiać rozwój i transfer technologii rolniczych. EPL wspiera Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS), ukierunkowany w szczególności na pobudzenie transformacji cyfrowej w sektorze rolnym. Partnerstwa publiczno-prywatne przyczynią się do zwiększenia absorpcji nowych technologii oraz do poprawy wydajności systemów innowacji w rolnictwie. Wspieranie nowych inwestycji możliwe jest również poprzez transfer technologii z innych sektorów, przykładowo z informatyki lub robotyki. Stwarzanie możliwości przewagi komparatywnej podmiotom, które najwcześniej wprowadzają nowe technologie do działalności rolniczej („early adopters”), oraz prezentowanie pozytywnych efektów takiego wczesnego wprowadzenia może stanowić zachętę do powszechniejszych inwestycji.

Utrzymanie ekologicznego wzrostu gospodarczego

Europejski model rolnictwa, a zwłaszcza rolnictwo rodzinne, opiera się na międzypokoleniowym planowaniu i zrównoważonym rozwoju oraz na ochronie zasobów naturalnych na rzecz przyszłych pokoleń. W obliczu zmiany klimatu – a także przyszłych światowych kryzysów – utrzymanie bezpieczeństwa żywnościowego dzięki dynamicznemu sektorowi rolnemu w Europie stało się strategiczną koniecznością. EPL wyraża głębokie przekonanie, że poprzez stworzenie warunków umożliwiających optymalizację nowych technologii, agrotechnologia będzie w stanie pomóc rozwiązać pilne wyzwania, takie jak zrównoważona i bezpieczna produkcja żywności, ochrona siedlisk naturalnych i dbanie o obszary wiejskie. W ostatnich latach zdołano znacznie ograniczyć ogólne emisje z produkcji rolnej; nowoczesne rolnictwo nadal jednak wykorzystuje zasoby w niezrównoważony sposób i odpowiada za około 10% całkowitych emisji gazów cieplarnianych w UE. Mając świadomość oddziaływania sektora rolnego na środowisko, EPL wyraża głębokie przekonanie, że cyfryzacja rolnictwa jest także skutecznym sposobem jego dekarbonizacji.

Poprzez gromadzenie ogromnych ilości danych dotyczących plonów, mapowania gleby, pogody, maszyn, zastosowania nawozów i zdrowia zwierząt, cyfrowe systemy zarządzania gospodarstwem mogą wesprzeć rolników w lepszej kontroli i przewidywaniu rozwoju roślin i zwierząt. Czujniki monitorujące mogą informować osoby zarządzające gospodarstwem o dokładnych potrzebach każdej rośliny lub każdego zwierzęcia, przez co zwiększa się dokładność podejmowanych działań. W związku z tym gospodarstwa mogą zoptymalizować swoje koszty produkcji poprzez ograniczenie zużycia wody i nawozów, lepsze zapobieganie chorobom, a ostatecznie poprzez zwiększenie plonów. Mogą one ponadto zapewnić większy urodzaj wysokiej jakości bezpiecznej i zdrowej żywności – dostępnej po konkurencyjnych cenach – aby zaspokoić potrzeby rosnącej liczby ludności. Ślad środowiskowy w całym łańcuchu wartości będzie się zmniejszał, a w gospodarstwach i wokół nich zwiększy się różnorodność biologiczna. Będzie to pomocne, jeśli chodzi o zapylenie i naturalne zwalczanie szkodników, a także w kwestii ochrony gleby przed wymywaniem lub utratą zawartych w niej naturalnych składników pokarmowych.

Technologia pomogła również rolnikom w zarządzaniu krajobrazem naturalnym najbardziej dotkniętym naturalnymi procesami, m.in. wpływem warunków atmosferycznych lub erozją, na skutek działań człowieka, takich jak budowa zapór i wałów ochronnych. Dbanie o nasz krajobraz zapewni wszystkim większe bezpieczeństwo i ograniczy zagrożenia.

Zasiać ziarno – zebrać miejsca pracy

Ponieważ rolnicy możliwie jak najlepiej wykorzystują dokonującą się na całym świecie transformację cyfrową w celu zwiększenia zrównoważonej produkcji, przyszła gospodarka wiejska będzie w coraz większym stopniu zależeć od cyfryzacji i wiedzy. Europejska Partia Ludowa wyraża przekonanie, że nowe technologie, a także ich przyjęcie przez rolników w UE, będą kluczową siłą napędową, która umożliwi utrzymanie konkurencyjności europejskiego rolnictwa. Mając świadomość wartości dodanej, jaką innowacyjne i zrównoważone społeczności rolnicze tworzą dla naszego społeczeństwa – dla rolników, konsumentów, obszarów wiejskich i środowiska – jesteśmy przekonani, że w całej UE należy zapewnić wsparcie dla systematycznego podejścia do zrównoważonego rolnictwa, w tym nowych modeli biznesowych gospodarki platform w sektorze rolnym.

Tworzenie nowych miejsc pracy na potrzeby rolnictwa XXI w. – w dziedzinie kształcenia, badań i rozwoju, gospodarowania gruntami i wzdłuż całego łańcucha dostaw żywności – zapewni godne źródło utrzymania dla rolników i zwiększy dobrostan obywateli, zarówno na obszarach wiejskich, jak i pobliskich obszarach miejskich. Działalność rolnicza, jak każde inne przedsięwzięcie, musi być w końcu rentowna: musi być w stanie uczciwie opłacać swoich pracowników, zapewnić internalizację kosztów inwestycji w nową technologię, w tym późniejszej konserwacji lub naprawy urządzeń technologicznych, a jednocześnie umożliwiać rolnikom prowadzenie dochodowego biznesu. Dla Europejskiej Partii Ludowej istotne jest, aby zwykli obywatele czerpali korzyści z europejskiej polityki rolnej. Dokładnie taki jest cel naszej wizji inteligentnego i zrównoważonego rolnictwa przyszłości.